

Alexander Engberg Vinkels prædiken ved pastoralseminariets afslutningsgudstjeneste

Taler

Alexander Engberg Vinkel
Præst

Dato

19. juni 2025

Sted

Vartov Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 6, vers 36-42

- 1 Mange unge bærer i vores tid på en grundfølelse af utilstrækkelighed. Det er en
af hovedpointerne i teologen og højskolelæreren Christian Hjortkærs bog
Utilstrækkelig. Hvorfor den nye moral gør de unge psykisk syge, der blev
udgivet for fem år siden. I bogen stiller han en samtidsdiagnose, hvor han
5 argumenterer for, at vores samfund har ændret sig fra et forbudssamfund til
påbudssamfund. For nogle generationer siden fik man først og fremmest at
vide, hvad man ikke måtte, og hvad der ikke var tilladt. Reglerne var klare og
konkrete, og det var tydeligt, hvornår man havde overtrådt dem. I dag får særligt
unge i højere grad at vide, at de kan, hvad de vil. De unge har alle muligheder for
10 at realisere sig selv, og de muligheder skal de gribe. I nutidens samfund, skriver
Christian Hjortkær, er der meget få ting, man ikke må, men der er utroligt
mange ting, man skal.

- Selvom Christian Hjortkær først og fremmest skriver om unge og for og til
15 unge, så er han selv inde på, at utilstrækkelighedsfølelsen ikke nødvendigvis er
generationsbestemt. For eksempel peger han også på en lang række påbud, der
gælder for hans egen generation: ”Du skal leve længe, leve sundt og leve godt, du
skal tænke positivt og fremadrettet, holde dig i form, holde dig opdateret og
20 holde op med at tænke for meget, du skal være social men huske at finde tid til
at være alene, være original men ikke sær, skille dig ud fra mængden men ikke ud
af mængden, prioritere dine arbejdsopgaver og huske kvalitetstiden med
familien, holde vreden inde og tankemylderet ude, holde blodtrykket nede og
humøret oppe, du skal redde miljøet og være den bedste udgave af dig selv”
(Utilstrækkelig, s. 27-28).

25

De mange påbud er udtryk for en lang række forskellige idealer.

Idealer er ikke noget nyt for vores samtid. Det har man altid haft. Forskellen fra tidligere tider er, at vi nu tror, at idealet kan nås, og at det derfor skal nås. Vi tror ifølge Christian Hjortkær, at vi kan opfylde idealet.

Men idealer er og skal være uopnåelige. Idealet er et mål, vi har foran os, som vi aldrig når frem til. Det er en barre, som vi har højt hævet over os, og som vi aldrig kan nå op til. Idealer er ikke af det onde, da de fortæller os, at der er noget sandt, godt og skønt at stræbe efter. Men fordi vi tror, at vi kan nå derhen og nå derop, men vi igen og igen erfarer, at det kan vi ikke, så oplever vi ifølge Christian Hjortkær en grundlæggende følelse af utilstrækkelighed.

I teksten fra Lukasevangeliet opstiller Jesus et ideal i form af både en række påbud og forbud for sine disciple: I skal være barmhjertige, I skal tilgive, I skal give. Er I udlærte skal I være som jeres mester. I skal ikke dømme. I skal ikke fordømme. I skal ikke stå over jeres mester.

Dengang var det en flok toldere og fiskere, der skulle forsøge at omsætte Jesu undervisning i deres liv. I dag kan disciple af Jesus også være skatteopkrævere og fiskere, men de kan også være direktører og renovationsmedarbejdere, dagplejemødre og læger, jurister og butiksmedarbejdere, som hver især søger og forsøger at leve et liv i efterfølgelse af mesteren i den dagligdag, som nu engang er deres.

For den, som har valgt og er blevet kaldet til en dagligdag som professionel discipel, kunne en række indre og ydre påbud lyde: "Du skal være noget for de gamle og noget for de unge. Du skal være folkelig og samtidig kirkelig. Du skal ville fornyelsen og samtidig værne om traditionen. Du skal kunne tale med alle slags mennesker, men også være god til at bruge tid for dig selv. Du skal være venlig og humoristisk, men samtidig have sans for alvoren og seriøsiteten. Du skal kunne snakke og lytte, læse og skrive, tale og synge. Du skal forkynde vedkommende, være lokalt engageret, synlig i dit nærområde. Du skal hængte dig på det, som allerede er, og samtidig komme med nye ideer til det, der ikke er. Du skal have kendskab til den grund, du står på og være fortrolig med den tid, du lever i."

Hvad enten man nu lever sit liv som discipel som lærd eller læg, professionel eller ej, så er det i en eller anden form, i en eller anden grad, en afbildning af

idealet.

Datidens disciple havde idealet stående foran sig i kød og blod. De lyttede til og fulgte efter mesteren. De var vidne til det perfekte, det fejlfrie, det syndfrie
70 menneske. Det var ham de skulle imitere, ham de skulle efterligne, den mester, som de skulle være ligesom.

Men ligeså høje forventninger Jesus i sin forkyndelse kunne have til sine disciple, ligeså realistiske er evangelierne i deres beskrivelse af disciplenes evne
75 eller mangel på samme til at leve op til idealet. Thomas tvivlede, Peter fornægtede, og Jakob og Johannes troede, at de kunne gøre krav på VIP-pladserne på højre og venstre side af Jesus. Indbyrdes diskuterede alle disciplene om, hvem af dem, der skulle regnes for at være den største.

80 Ubarmhjertighed, dømmesyg og fordømmelse og meget andet kan også forekomme blandt os, som følger i mesterens fodspor i dag. Det er en realitet, som Jesus siger, at man kan være blind for. Ikke alene kan man ikke leve op til idealet, men man kan også være blind for, at det forholder sig sådan. Blind for sin egen ufuldkommenhed. At man selv i en eller anden form har glemt
85 kærligheden eller glæden, freden eller tålmodigheden, venligheden eller trofastheden, mildheden eller selvbeherskelsen. Eller det alt sammen på samme tid. Og når man i sin iver efter, at andre skal følge det sande, gode og skønne, og vende sig bort fra det falske, det onde og det forgængelige, forsøger at fjerne splinten fra deres øje, da er det trist og tragisk, at man ikke opdager bjælken i sit
90 eget. Selvom det ikke er rart at opdage, at det kan forholde sig sådan med os, er det meget godt, at der lyder et ord i kirken, der kan få os til at få blik for bjælken.

Men man kan også stirre sig blind på bjælken i ens eget øje. Man kan være
95 selvoptaget og selvdyrkende i sin egen utilstrækkelighed. Man kan stirre sig blind på sin egen uformåen. At man ikke er perfekt. At man ikke er god nok. At man ikke kan præstere godt nok. At man ikke kan levere. At man ikke evner at være ubekymret. At man ikke kan leve op til idealet. Så kan bjælken virke så stor og tung at bære rundt på, at man føler sig forvist til udskiftningsbænken. Så kan
100 man ende sine dage som en omvendt Narcissus, der i sit eget spejlbillede ikke bliver dybt forgabt i sin egen skønhed, men derimod bliver helt fortabt i mødet med sin egen ufuldkommenhed.

- 105 Så kan hykleriet bestå i, at man nok kan praktisere næstekærligheden og
forkynde barmhjertigheden og tilgivelsen, men man har ikke selv lært at leve af
den kærlighed, barmhjertighed og tilgivelse. Så forbliver man sin egen værste
dommer og kritiker.
- 110 Men disciplen har lært, at den livslange læring ikke alene består i udviklingen af
kvalifikationer og kompetencer, der kan dokumenteres på beviser, diplomer og
attester, selvom de kan være nok så gode og vigtige. Disciplen har lært, at den
livslange læring først og fremmest består i at spejle sig i dåbens vand og bagerets
vin, og i det løfte, der knytter sig dertil, og ved det finde sig helt tilgivet og mødt
115 af den fuldkomne barmhjertighed. Fra dét spejlbillede kan man løfte sit blik og
få øje på sin bror eller søster og sige: ”Jeg kan se, du har en splint i øjet. Jeg
kender en læge, som har hjulpet mig med min bjælke. Jeg er sikker på, at han kan
hjælpe dig af med din splint.”
- 120 For uanset størrelserne på de stykker træ, som vi alle bærer rundt på. Om det er
splinter, bjælker eller enorme egetræer, så har de alle været med til at danne det
kors, som Mesteren blev hængt og korsfæstet på. Havde det ikke været for
splinter og bjælker, så havde der ikke været brug for et trækors og nagler. Derfor
finder disciplen sig altid i samme båd som sin søster og bror. Men også altid i
125 samme båd med den korsfæstede og opstandne Mester.
- Den Mester, der blev fordømt, for at vi ikke skal fordømmes. Den mester, der
giver, tilgiver og er barmhjertig, så vi kan give, tilgive og være barmhjertige. Den
Mester, der elskede først, så vi kan elske i dag. Den Mester, der som det sidste
130 sagde til sine disciple: ”Se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.”

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

135 Digitalt manuskript

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

140 <https://www.dansketaler.dk/tale/alexander-engberg-vinkels-praediken-ved-pastoralseminariets-afslutningsgudstjeneste>